

Президія НАН України розглянула

На черговому засіданні Президії НАН України 18 квітня 2018 року члени Президії НАН України та запрошені заслухали й обговорили доповідь віце-президента НАН України академіка НАН України С.І.Пирожкова про основні положення Національної доповіді «Україна: шлях до консолідації суспільства».

В обговоренні взяли участь академік НАН України Б.Є.Патон, президент Національної академії педагогічних наук України академік НАН України, академік НАПН України В.Г.Кремень, директор Інституту законодавства Верховної Ради України академік НАН України О.Л.Копиленко, академік-секретар Відділення економіки НАН України, директор Інституту демографії та соціальних досліджень ім.М.В.Птухи НАН України академік НАН України Е.М.Лібанова, радник Президента України, віце-президент Національної академії мистецтв України академік НАН України Ю.П.Богуцький, перший віце-президент НАН України, директор Національного інституту стратегічних досліджень академік НАН України В.П.Горбулін, почесний директор Інституту археології НАН України академік НАН України П.П.Толочко, радник Президії НАН України академік НАН України І.М.Дзюба, директор Головної астрономічної обсерваторії НАН України академік НАН України Я.С.Яцків, академік-секретар Відділення фізики і астрономії НАН України академік НАН України В.М.Локтев.

Президія НАН України привернула увагу присутніх на засіданні, що починаючи з 2009 року Секцією суспільних і гуманітарних наук НАН України на постійній основі здійснюється підготовка у формі Національних доповідей концептуальних документів щодо найбільш актуальних проблем розвитку держави та суспільства. У черговій Національній доповіді ґрунтовно досліджено проблеми консолідації українського суспільства, окреслено перспективи зміцнення національної єдності.

Відзначалося, що на сучасному етапі для українського суспільства ключове питання в умовах соціально-економічної кризи полягає в тому, як домогтися домінування консолідації над конфронтацією. Тому особливість обговорюваної колективної праці науковців Академії перш за все полягає в тому, що вона є вагомим фаховим внеском у проведення загальнонаціональної дискусії про шляхи і механізми досягнення суспільної консолідації.

Було наголошено, що представлені у доповіді висновки щодо причин конфронтаційних явищ у суспільних відносинах, а також пропозиції стосовно формування моделі національної єдності та розроблення стратегії її досягнення мають важливе науково-теоретичне і практичне значення.

Президія НАН України високо оцінила доповідь, яка буде у стислі строки представлена виконавцями органам державної влади України та громадським організаціям, а також широко висвітлена у засобах масової інформації.

Президія НАН України ухвалила відповідний проект постанови.

Потім Президія НАН України заслухала і обговорила доповідь директора Інституту української мови НАН України доктора філологічних наук П.Ю.Гриценка «Стратегії сучасних лінгвістичних досліджень і завдання академічної лінгвоукраїністики».

У доповіді та виступах академіка НАН України Б.Є.Патона, провідного наукового співробітника Інституту української мови НАН України члена-кореспондента НАН України, професора Н.Ф.Клименко, головного наукового співробітника Інституту мовознавства ім.О.О.Потебні НАН України доктора філологічних наук, професора В.М.Бріцина, директора Головної астрономічної обсерваторії НАН України академіка НАН України Я.С.Яцківа, почесного директора Інституту археології НАН України академіка НАН України П.П.Толочка, академіка-секретаря Відділення фізики і астрономії НАН України академіка НАН України В.М.Локтева, академіка-секретаря Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України, директора Інституту літератури ім.Т.Г.Шевченка НАН України академіка НАН України М.Г.Жулинського було підкреслено особливу роль Національної академії наук України у дослідженні української мови в сучасних непростих умовах і переконливо продемонстровано, що установи Академії зробили вагомий внесок у вивчення української мови, зміну правового поля та піднесення культури використання державної мови в житті суспільства. При цьому бралися до уваги два вектори: перший – це наукове пізнання усієї складності української мови в її сучасному стані та минулому, і другий – функціонування української мови, її використання як інструмента освіти, культури і консолідації суспільства. Цінним є широкий міжнародний контекст дослідницьких програм мовознавців, постійне просування результатів вивчення української мови в міжнародний науковий простір.

Разом із тим, як підкреслювалося, сьогодні необхідно планомірно охопити вивченням усі сфери функціонування мови і всіх регіонів України. Потрібно докласти зусиль, щоб дослідження української мови в Академії максимально сприяли її удержавленню. З цією метою слід поглибити співпрацю з органами законодавчої й виконавчої влади України, з міністерствами освіти і науки, інформаційної політики, культури, а також ученими профільних кафедр університетів. Необхідно й надалі розвивати результативні контакти зі славістами світу. Актуальним завданням залишається віднайдення додаткових джерел фінансування для реалізації важливих мовознавчих програм.

Було прийнято проект постанови з цього питання.

Крім того, Президія НАН України затвердила до друку рукопис книги «Національна академія наук України 1918-2018: до 100-річчя від дня заснування»; прийняла рішення присвоїти звання «Почесний доктор Національної академії наук України» лауреату Нобелівської премії з фізіології і медицини (2011 р.) Жюлю Оффману та лауреату Нобелівської премії з фізики (2012 р.), професору Колеж де Франс Сержу Арошу за вагомий внесок у розвиток науки, суспільний прогрес, забезпечення миру, взаєморозуміння й співробітництва між народами; заслухала інформацію головного вченого секретаря НАН України академіка НАН України В.Л.Богданова про стан підготовки проекту звітної доповіді на сесії Загальних зборів НАН України 26 квітня 2018 року; розглянула низку заходів з підготовки до відзначення 100-річчя від дня заснування Інституту механіки ім.С.П.Тимошенка НАН України; ухвалила оновлений склад ради директорів Державної наукової установи «Науково-технологічний комплекс «Інститут монокристалів» НАН України»; затвердила головним редактором збірника «Оптоелектроніка та напівпровідникова техніка» заступника директора Інституту фізики напівпровідників ім.В.Є.Лашкарьова НАН України члена-кореспондента НАН України В.М.Сорокіна; підтримала рішення щодо видання у серії «Бібліографія вчених України» книги «Володимир Зіновійович Туркевич», враховуючи вагомий особистий внесок науковця у розвиток матеріалознавства надтвердих матеріалів та у зв'язку з 60-річчям від дня його народження; також було розглянуто низку кадрових і організаційних питань й прийнято рішення про нагородження відзнаками Національної академії наук України.

Секретаріат Президії НАН України